

ГРИЦИШИНА Л. І., КРИСЬКО І. В.
студенти факультету фінансів
Тернопільський національний економічний університет
Науковий керівник
к.е.н. кафедри фінансів ім. С.І. Юрія Гупаловська М. Б.

ДЕРЖАВНИЙ ФІНАНСОВИЙ КОНТРОЛЬ У СФЕРІ ПУБЛІЧНИХ ЗАКУПІВЕЛЬ

Одним із аспектів реалізації економічної політики в нашій країні є питання здійснення публічних закупівель. Функціонування системи публічних закупівель передбачає необхідність забезпечення ефективного використання державних коштів при розвитку конкуренції, прозорості та відкритості процесу закупівель. Оскільки існування будь-якої системи є неможливим без створення належних умов контролю за її функціонуванням, питання державного контролю за здійсненням процедур публічних закупівель є досить актуальними.

В Україні контроль у сфері публічних закупівель, на сьогодні, можуть здійснювати різні державні органи, а саме Рахункова палата України, Державна аудиторська служба України, Антимонопольний комітет України, Державна казначейська служба України та інші.

Кожен із цих органів здійснює контроль у сфері публічних закупівель в залежності від функцій, що ним виконуються, і відповідно в тому виді і масштабі, що передбачено його повноваженнями. Варто зазначити, що органи, уповноважені на здійснення контролю у сфері закупівель, не мають права втручатися в хід проведення процедур закупівель, тому йдеться виключно про перевірку їх результату. Отже, в ході здійснення контрольних заходів мова йде не про запобігання порушень, а вже про констатацію факту їх настання, що унеможлиблює запобігання неефективному проведенню процедур закупівель.

Як видно зі структури порушень, що призвели до втрат фінансових і матеріальних ресурсів, виявлених Державною аудиторською службою у 2017 році (рис.1) результат більшості контрольних заходів – це виявлення вже втрачених фінансових і матеріальних ресурсів.

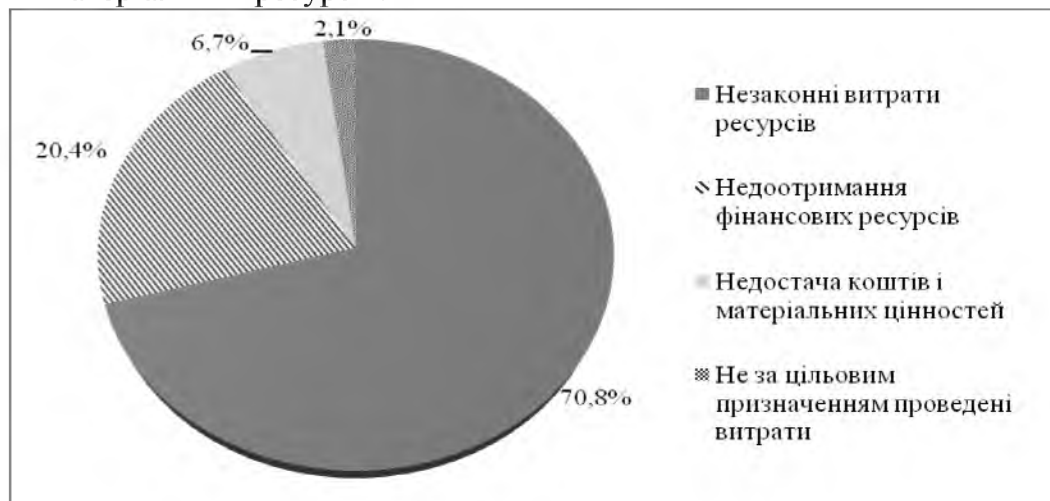

Рис. 1. Структура порушень, що призвели до втрат фінансових і матеріальних ресурсів, виявлених Державною аудиторською службою у 2017 році [2]

Загалом Держаудитслужбою та її міжрегіональними територіальними органами упродовж 2017 року було проведено 863 заходи державного фінансового контролю, під час яких досліджувалося питання закупівель, де було встановлено процедурних порушень у сфері закупівель на загальну суму 5,2 млрд грн. За результатами таких заходів складено та направлено до суду 231 протокол про адміністративні правопорушення.

До Антимонопольного комітету України у 2017 році надійшло 5706 скарг, що на 86% більше, ніж у 2016 році. Постійно діючою адміністративною колегією у 2017 році було розглянуто скарги про порушення законодавства у сфері публічних закупівель на загальну суму 90,58 млрд. грн., зобов'язано усунути порушення на суму 37,38 млрд. грн. [1].

Антимонопольним комітетом виділяються наступні найбільш поширені порушення з боку замовників під час проведення торгів:

- дискримінаційний підхід в частині відхилення тендерних пропозицій одних учасників та визначення переможцем учасників, які не відповідають умовам документації (почастішали випадки вибіркового підходу за наявності в учасників однакових порушень);

- відміна торгів навіть у випадку, коли Колегія зобов'язує скасувати лише рішення про визначення переможця (з правом перейти до оцінки наступного учасника);

- встановлення дискримінаційних умов документації – встановлюються технічні (або кваліфікаційні) вимоги до учасників, які може виконати обмежене коло суб'єктів господарювання.

Рахунковою палатою під час проведення планових контрольних заходів у 2017 році виявлено порушень законодавства у сфері публічних закупівель на загальну суму 45 414,4 тис. грн. Ці порушення вчинялися майже на всіх стадіях закупівель. Типові порушення виділені Рахунковою палатою під час здійснення публічних закупівель зображені на рис. 2.

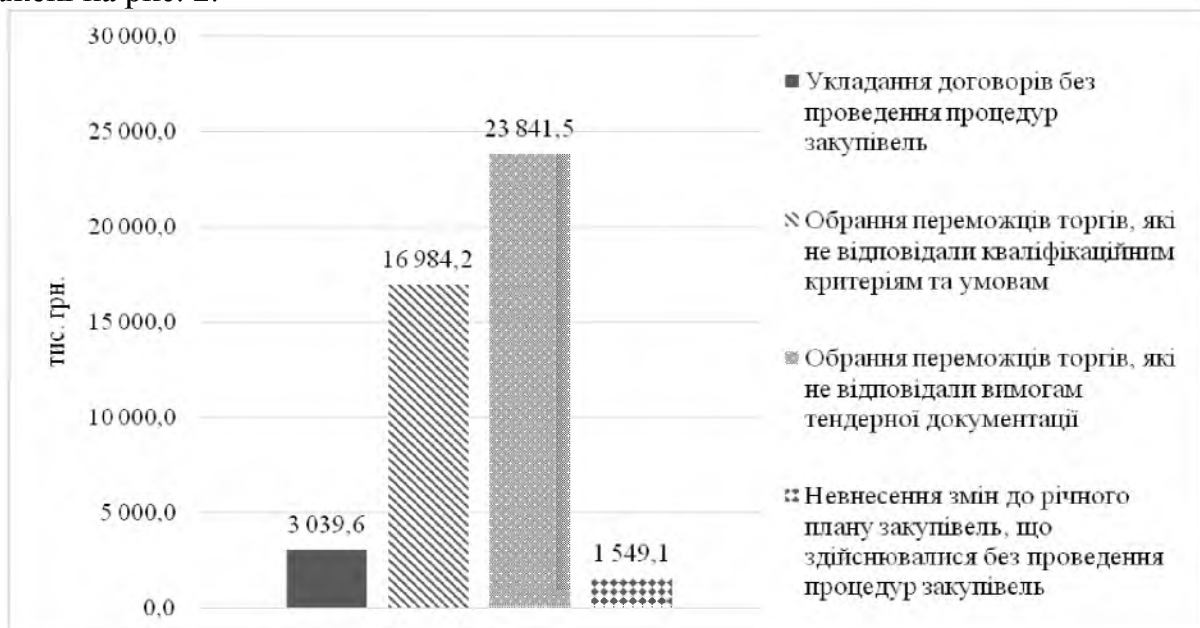

Рис. 2. Порушення виділені Рахунковою палатою під час здійснення публічних закупівель у 2017 році [3]

Наслідком таких порушень у сфері державного фінансового контролю є розкрадання значних державних коштів, проведення «фіктивних торгів»,

зловживання, які позбавляють державу можливості забезпечення чесних ринкових правил при здійсненні тендерів і, як результат, завищення закупівельних цін на товари, роботи і послуги, а також погіршення якості закупленої продукції.

Таким чином, контроль, що здійснюється сьогодні у сфері публічних закупівель уповноваженими органами направлений на виявлення порушень та встановлення розміру втрат, а не запобігання їм. Незважаючи на сформовану систему державного фінансового контролю в Україні в сфері публічних закупівель та враховуючи обсяг виявлених порушень обґрунтовано необхідність її вдосконалення. Контроль у сфері публічних закупівель потрібно проводити на всіх етапах процесу здійснення закупівель. Важливо, не лише виявляти порушення, а й попереджувати їх, тобто проводити попередній та поточний контроль. Саме так можна буде запобігти неефективному проведенню процедур закупівель.

Література:

1. Звіт Антимонопольного комітету України за 2017 рік. URL: <http://www.amc.gov.ua/amku/doccatalog/document?id=140483&schema=main>.
2. Звіт про результати аналізу стану публічних (державних) закупівель в Україні у 2017 році. URL: http://www.ac-rada.gov.ua/doccatalog/document/16757178/Zvit_13-1_2018.pdf?subportal=main.
3. Звіт Рахункової палати за 2017 рік. URL: http://www.acrada.gov.ua/doccatalog/document/16755497/Zvit_RP_2017.pdf?subportal=main.

Олена ДМИТРУК

студентка факультету фінансів

Тернопільський національний економічний університет

Науковий керівник:

к.е.н. кафедри фінансів ім. С.І. Юрія Петрушка О. В.

ЗАРУБІЖНИЙ ДОСВІД РОЗВИТКУ МЕДИЧНОГО СТРАХУВАННЯ ТА ЙОГО АДАПТАЦІЯ ДО ВІТЧИЗНИНИХ РЕАЛІЙ

Одним зі значимих інструментів соціальної політики держави є соціальне страхування – фундаментальна основа державної системи соціального захисту населення, що уможливує матеріальне забезпечення і підтримку непрацездатних громадян за рахунок фондів, сформованих працездатними членами суспільства [1].

Соціальне страхування відіграє вагомий роль при здійсненні соціального захисту громадян від соціальних ризиків. Будучи важливим елементом соціальної економіки, воно виступає свого роду лакмусовим папірцем, який характеризує проблеми та недоліки існуючої системи соціального захисту [2, с.59].

Сьогодні досить актуальним є питання становлення змін в системі медичного страхування в Україні. Незважаючи на постійне зростання показників страхових виплат і страхових платежів на ринку медичного страхування, даний вид страхування ще не набув такого поширення у вітчизняній практиці, як подібні системи медичного обслуговування громадян у країнах з розвинутою ринковою економікою. У 2020 році в Україні з'явиться державна програма медичних гарантій, яка покриватиме усі рівні медичних послуг, включно із стаціонарними. Паралельно з 2020 року в Україні має розпочатися активний розвиток медичного страхування, який має на меті забезпечити кожній людині в Україні гарантоване покриття основних медичних послуг первинної, спеціалізованої, екстреної допомоги через Національну службу здоров'я. І додатково — дати роботодавцям, державним установам, місцевій владі та пацієнтам усі